

Στον αδελφό μου Ναπολέοντα

(γράφει ο Μάριος Μπίκας)

Φωτ. Από το Αρχείο του Γκίνη Θωμά (Μαργαρίτι)

***Ναπολέον ! Ναπολέον ! στη ζωή σου ήσουν λέων,
η αγάπη στη δουλειά σου, έδειχνε την αρχοντιά σου !!
Οι πλάτες σου σαν δυο βουνά, τα χέρια σου δοκάρια,
παλάτια έκτιζαν ψηλά με πέτρες και λιθάρια !!***

Στον αδερφό μου Ναπολέοντα (17.02.1947/18.02.2019)

Ο Ναπολέων Μπίκας το τρίτο από τα τέσσερα¹ τέκνα του Αναστάσιου Θεοδώρου Μπίκα και της Φωτεινής Βασιλείου Παπαφώτη, γεννήθηκε στην Κάτω Βέλλιανη. Κτίστης στο επάγγελμα, ήταν παντρεμένος με την Αριστούλα (το γένος Πέτρου Σουλιώτη από το Ζερβοχώρι Θεσπρωτίας). Μαζί της απέκτησε τον Αναστάσιο (Τάσιο) μαθηματικό της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και τη Φωτούλα. Απεβίωσε το μεσημέρι της Δευτέρας της 18.02.2019, την επομένη των γενεθλίων του. Είχε μεταβεί μαζί με τη σύζυγο και την κόρη, για να φυτέψουν πατάτες στου Ζήκου (ονομασία χωραφιού, ευρισκομένου πλησίον του συνοι-κισμού Ζηκαίων του Ξηρολόφου). Εκεί με το τρακτέρ άνοιγε αυλακιές, ενώ μαζί με τις γυναίκες έριχνε μέσα σ' αυτές φουσκί, λίπασμα και πατάτες. Για μια στιγμή σταμάτησε : « Δεν νιώθω καλά, έγινα μούσκεμα στον ιδρώτα », είπε σιγανά. Στη συνέχεια, αφού ξάπλωσε για λίγο στο αυτοκίνητο, σηκώθηκε.

Περπάτησε μερικά βήματα. Και, παίρνοντας δυο βαθιές ανάσες, έγειρε σαν ψηλός πλάτανος. Άγνωστος που περνούσε εκείνη τη στιγμή με αυτοκίνητο στον κεντρικό δρόμο, όταν άκουσε τις κραυγές των δύο γυναικών, προσέτρεξε για βοήθεια.

Η Φωτούλα κάλεσε τηλεφωνικά το ΕΣΥ Παραμυθιάς και τον αδερφό του το Γιάννη. Το μεν ΕΣΥ δεν ανταποκρίθηκε, διότι δεν είχε ασθενοφόρο, ενώ ο Γιάννης μαζί με τη σύζυγό του την Ηλέκτρα αμέσως μετέβηκαν στο χωράφι του Ζήκου. Ο Ναπολέων ακόμα ανέπνεε. Έβγαζε σιάλια (αφρούς) από το στόμα, και, κουνώντας για λίγο το χέρι του, έστειλε το τελευταίο αντίο (;). Η Ηλέκτρα, σπου-δασμένη φαρμακοποιός, κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες (τεχνική αναπνοή), για να τον επαναφέρει στη ζωή...

Στη συνέχεια τον τοποθέτησαν στην καρότσα του αγροτικού αυτοκινήτου και τον μετέφεραν στο ΕΣΥ της Παραμυθιάς

---

¹. **Τα τέσσερα τέκνα του Αν.Θ.Μπίκα:**
Ευδοξία, Μάριος, Ναπολέων και Ιωάννης

(απόστασης 5 περίπου χιλ.), όπου μετά από ένα τέταρτο η γιατρός ανακοίνωσε το θάνατό του.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας μεταφέρθηκε για νεκροψία στο πανεπιστημιακό νοσοκομείο των Ιωαννίνων, επειδή ο θάνατός του συνέβηκε σε αγρό. Το βράδυ της επομένης τον ξενύχτησαν εν μέσω θρήνων στην οικία του. Και την Τετάρτη 20.02.19, ώρα 11.00 εψάλη η εξόδιος Ακολουθία του στον ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου της Κάτω Βέλλιανης, παρουσία πλήθους κόσμου. Αιτία θανάτου : καρδιακή προσβολή.

(**Πληροφορίες** : Ιωάννης Αν. Μπίκας, η σύζυγός του Ηλέκτρα και η Αριστούλα με τη Φωτούλα, σύζυγος και κόρη του Ναπολέοντα)

Ο λάκκος θεογέννητος, τα λαγαρά νερά του,
τα κύλαγε κελαριστά στον ποταμό των θρήνων,
άσπρες κορφές ξεχώριζαν στη σέλα του Κορύλα,
βοριάς που μέρες σφύριζε, ξεψύχησε στο διάβα,
θάμνοι που τον προσκύνησαν, σήκωσαν το κορμί τους.

Κάποιο κακό μάς έρχεται, λέει ο Ναπολέων,
μαύρα πουλιά αποβραδís στο σπίτι μου πετούνε,
φεύγουν για λίγο μακριά κι έρχονται πάλι πίσω,
δείχνουν τα μαύρα νύχια τους, ανοίγουνε το ράμφος,
θέλουν να μπουν στο νοιβορό κι εγώ τα αποδιώχνω.

Ραδιό μεγάλο κόπηκε δεξιά του Άη Αρσένη,
κάποιος από τη Βέλλιανη θα πάει στον κάτω κόσμο,
να είναι νιος ή νιόπαντρη; φευγάτος σ' άλλη χώρα;
άρρωστη, γέρος ή γρια; μωρό στη σαρμανίτσα;
άλλα λογίζουν οι θνητοί κι άλλα τους φέρν' η ώρα.
Όνειρο είδα τρεις φορές, πως ήμουν στο χωριό μου,
με τους νεκρούς του γύριζα στους δρόμους και στα σιάδια,
την Κυριακή στην εκκλησιά έκανα το σταυρό μου,
το μεσημέρι χόρεψα με πρώτο τον παπά του,
και φεύγοντας μού πρότεινε να μείνω, να μην φύγω.

Δευτέρας ήταν δώδεκα, δεκαοκτώ Φλεβάρη,
η μέρα ηλιοφώτιστη, δροσάτο το αγέρι,
μαζί με τη γυναίκα σου, την κόρη σου Φωτούλα
στον κάμπο πήγες αδερφέ, πατάτες να φυτέψεις,
κι εκεί σαν πλάτανος ψηλός « γυρνάς » στο μαύρο χώμα.

Στο κάλεσμα της κόρης σου, « πάει ο μπαμπάς μου πάει, »
φθάνουν κοντά σου αδερφέ, ο αδερφός σου ο Γιάννης,
η Ηλέκτρα² γίνεται γιατρός, στο χώμα σε ξαπλώνουν,
κι αρχίζει με τα χέρια της μαλάξεις να σου κάνει,
για να σε φέρει στη ζωή, προτού να πας στον Άδη.

Ανέκφραστος, δεν έδειχνες σημάδια ότι ζούσες,
με κόπο σ' ανεβάσανε επάνω στην καρότσα.
Δίπλα σου, κόρη, σύζυγος κι η σύζυγος του Γιάννη
να σου κρατάει τον καρπό, στη φλέβα σου να νιώσει,
μήπως κυλήσει μέσα της το αίμα της καρδιάς σου.

Πήρες τον δρόμο αδερφέ, που πήραν τόσοι άλλοι,
το δρόμο τον αγύριστο με το γαλάζιο τούνελ,
που το διαβαίνουν οι ψυχές, σαν παν στον κάτω κόσμο,
και κει, αν σφάξεις λάγιο αρνί, μυρίζουνε το αίμα
και σ' απαντούν, σαν τις ρωτάς, πως είναι οι δικοί σου.

Άρχοντα, με τα σάβανα στην κάσα ξαπλωμένος,
με την εικόνα στην καρδιά, με σκέπασμα λουλούδια,
με την καντήλα δίπλα σου, τρεμάμενη να φέγγει,
έρχονται φίλοι, συγγενείς και στέκονται μπροστά σου,
σκύβουν με δέος πάνω σου και φεύγουν δακρυσμένοι.
Άρχοντα Ναπολέοντα, ήξερες πότε ήρθες,
το ίδιο ξέρουμε κι εμείς, γιορτάζουμε τη μέρα,
πότε και πώς θα φύγουμε, άλλοι θα μας το γράψουν,
θα το « γιορτάσουν » τρεις φορές, ντυμένοι με τα μαύρα,
χωρίς να είμαστε κι εμείς μαζί τους « στη γιορτή μας ».

---

² . **Ηλέκτρα** : σύζυγος του Γιάννη, αδερφού του Ναπολέοντα.

Τώρα, ο Τάσιος³ μόνος του, ασήκωτα τα βάρη,
την Κέρκυρα π' αγάπησε κι έζησε τόσα χρόνια,
για τις ανάγκες της ζωής πρέπει να την αφήσει,
να 'ρθεί κοντά στη Βέλλιανη, κάπου στη Θεσπρωτία,
για να μπορεί στα έκτακτα να δίνει κάποια λύση.

Τώρα, καημένε αδερφέ, η Τούλα⁴, η Φωτούλα,
δε θα σε βλέπουν γελαστό, δε θα μιλάν μαζί σου,
θα 'ρχονται κάθε δειλινό επάνω στον 'Αη Γιώρη,
θ' ανάβουν το καντήλι σου, θα συζητούν μαζί σου,
θα σε ρωτούν και θα σου λεν, πώς ζεις και πώς περνάνε.

Τώρα, στον Κώστα⁵ δε θα πας παρέα με τον Τάκη⁶,
δεν θα τους λες περήφανα τα νέα της ημέρας,
δε θα τσουγκράς, μ' ευχόλογα να 'χουμε την υγεία μας,
φάτε και πιέτε βρε παιδιά, την άλλη ποιος το ξέρει,
αν πάλι ανταμώσουμε, πίνοντας και γελώντας.

Καλό ταξίδι αδερφέ, το φεύγα σου να είναι
γιομάτο μ' ασπρολούλουδα, μ' ασφόδολους γιομάτο,
σ' ακρολιμιές πευκόφυτες, καλλίφωνα αηδόνια,
σε ατραπούς να συναντάς, αρρώστους και γερόντους
και να σου κρένουν, να ρωτούν για τον απάνω κόσμο.

Καλό ταξίδι αδερφέ, σαν μεις στον Κάτω κόσμο,
θα βρεις τις τρεις μας αδερφές, τη μάνα τον πατέρα,
θα βρεις ξαδέρφες, ξάδερφους, συμπέθερους, κουμπάρους,

---

³. **Τάσιος** : γιος του Ναπολέοντα, μαθηματικός της Β/θμιας Εκπαίδευσης, υπηρετεί στην Κέρκυρα.

⁴ **Τούλα** (Αριστούλα) : σύζυγος του Ναπολέοντα.

⁵. **Κώστας** : ο Κωνσταντίνος Λώλος, ιδιοκτήτης του καφεζηθεστιάτοριου και ξενώνα « **Ελεατάν** »

⁶. **Τάκης** : ο Βελλιανίτης Τάκης Μπίκας, συγγενής και φίλος του Ναπολέοντα.

θα βρεις τις θείες και τους θειους, γιαγιάδες και παππούδες,
σ' όλους να πεις τα δέοντα, όλοι εκεί θα 'ρθούμε.

Ο Ναπολέον στην Ελβετία

Το 1963 ο Ναπολέον 16 ετών, ήταν ψηλός, εύσωμος, δυνατός και υγιής. Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά εξαπατούσαν την πραγματική του ηλικία.

Ο πατέρας ήθελε να τον στείλει για εργασία στην Ελβετία. Επειδή όμως ήταν ανήλικος⁷ και δεν μπορούσε εκεί να εργασθεί με την πραγματική του ηλικία, παρακάλεσε τον πρόεδρο της Κοινότητας της Βέλλιανης και εξέδωσε πιστοποιητικό γεννήσεως με ημερομηνία **17.02.1945**. Με το πιστοποιητικό αυτό, αφού έλαβε διαβατήριο, αναχώρησε για την Ελβετία, όπου με τη βοήθεια του συγχωριανού και συγγενή μας Χρήστου Μιχαήλ Ντάγκα, έπιασε εργασία στην πόλη Linthal και στη μεγάλη φίρμα δημοσίων έργων Valo.

Στα τέλη του 1963 μετέβηκε στην Ελβετία και ο αδερφός του Μάριος. Αν και έπιασε και αυτός δουλειά στην ίδια φίρμα (Vallo), εργαζόταν και διέμενε στο χωριό Βούβρι της Λοζάννης.

Στα μέσα του 1964 ο Μάριος, μετά από εντολή της φίρμας Valo, μετέβηκε στη Ζυρίχη, όπου ήταν τα κεντρικά της γραφεία. Το μεσημέρι στον προθάλαμο των γραφείων, συνάντησε, εντελώς τυχαία, τον αδερφό του Ναπολέοντα.

Εκεί, αφού έδωσαν τα διαβατήρια στη Γραμματέα, μαζί της είχαν τον παρακάτω διάλογο :

- Είστε δίδυμοι;
- Όχι.
- Πότε γεννήθηκαν; ρώτησε το Μάριο
- Στις 27.12.1944
- Εσύ;
- Στις 17.02.1947, απάντησε ο Ναπολέον.
- Εδώ έχω τα διαβατήριά σας, στα οποία αναγράφονται οι ημερομηνίες γεννήσεώς σας, για μεν το Μάριο η 27.12.1944, για δε τον Ναπολέοντα η 17.02.1945. Πώς είναι δυνατόν η μάνα σας να σας γέννησε σε διάστημα ενάμιση μήνα;

Ο Ναπολέον, που γνώριζε καλά την υπόθεση της αλλαγής της ημερομηνίας γεννήσεώς του, της απάντησε ότι κάποιος λάθος είχε γίνει κατά την έκδοση του διαβατηρίου του. Έτσι, πείστηκε η Γραμματέας και η υπόθεση της ημερομηνίας γεννήσεως τελείωσε.

Στη συνέχεια μάς έδωσε τα απαραίτητα έγγραφα, με βάση των οποίων διαμέναμε σε παράγκες στην περιοχή Schlieren της Ζυρίχης και από την

---

⁷. **ανήλικος** : ανήλικος στην Ελβετία την εποχή του 1963 θεωρούνταν αυτός που ήταν ηλικίας κάτω των δεκαοκτώ (18) χρόνων

επομένη με αυτοκίνητο της φίρμας μεταβαίναμε προς εργασία στο προάστιο Örlikon .

Το γενεαλογικό δέντρων των Μπικαίων (Μαρκαίων) της Βέλλιανης

Α΄. Αναστάσιος Μπίκας (1904-1995)

Γονείς : Ο Θεόδωρος Μάρκου Μπίκας και η Ελένη Ζώη Κούρτη

Σύζυγος : Φωτεινή Βασιλείου Παπαφώτη (1910-1990)

Γάμος : 25.04.1931

Τέκνα :

Βασιλική :

Γεννήθηκε τη 02.02.1932 στην Άνω Βέλλιανη.

Απεβίωσε τη 14.09.1936 στην οικία των γονιών της .

Αιτία θανάτου : Κακοήθης πυρετός

Ευδοξία :

Γεννήθηκε την 01.11.1939 στην Κάτω Βέλλιανη.

Απεβίωσε την 28.12.2004 στο Τζάνειο Νοσοκομείο του Πειραιά.

Αιτία θανάτου : Εγκεφαλικό ανεύρυσμα.

Μάριος :

Γεννήθηκε την 27.12.1944 στην Άνω Βέλλιανη και στο σπίτι της Παπαβαγγέλαινας (Άνω Βέλλιανη), επειδή το σπίτι των γονιών του το είχαν πυρπολήσει οι Ναζί.

Ναπολέον :

Γεννήθηκε τη 17.02.1947 στην Κάτω Βέλλιανη.

Απεβίωσε τη 18.02.2019 στον αγρό « Ζήκου ».

Αιτία θανάτου : Ανακοπή καρδιάς.

Ανθούλα :

Γεννήθηκε την 21.01.1948 στην Κάτω Βέλλιανη.

Απεβίωσε τη 13.04.1949 στην οικία των γονιών της.

Αιτία θανάτου : άγνωστη. Το πρωί βρέθηκε νεκρή στη σαρμανίτσα).

Ιωάννης : Γεννήθηκε την 17.10.1950 στην Κάτω Βέλλιανη.

M.A.M.